

TRÅLFISKE 1971

1.00 GENERELT

1.10 INNLEDNING

Fra 1953 har Fiskeridirektoratet hvert år utarbeidet særskilt statistikk over de norske tråleres fiske, med oppgaver over deltakelse, fangst og visse effektivitetstall. Fra 1952/53 er det også foretatt årlige lønnsomhetsundersøkelser for helårsdrevne trålere over 300 bruttotonn. I 1966 ble også hekktrålere mellom 290 og 300 bruttotonn inkludert i lønnsomhetsundersøkelsen, og fra og med 1967 omfatter lønnsomhetsundersøkelsen både side- og hekktrålere ned til 200 bruttotonn. Fra og med 1968 gis visse lønnsomhetstall også for fabrikktrålerne.

Ved utarbeidelsen av meldingen for 1971 har en i hovedtrekk fulgt opplegget fra året før. I opplegget

vil en skille mellom «stortrålere» og «småtrålere». Med stortrålere menes fartøyer på 300 bruttotonn og over, mens fartøyer under 300 bruttotonn benevnes småtrålere.

Meldingene er delt inn i to hovedkapitler — kapittel 2 og 3 — etter nevnte størrelsesgrense. En skiller dessuten i hvert hovedkapittel i stor utstrekning mellom sildetrålere og hekktrålere. De store hekktrålerne som tilvirker frosne produkter om bord er, når det gjelder driftsresultatene, omtalt særskilt. Disse båtene går i meldingen under benevnelsen «fabrikktrålere».

Det statistiske grunnlaget for meldingen er fangstopp-gaver og årsregnskap som dels er innhentet med hjemmel i lov av 20.4. 1951 om fiske med trål, dels er gitt på frivillig grunnlag.

Meldingen er utarbeidet av konsulent Arne Nore og konsulent Hans Erstad.

Tabell 1. Stor- og småtrålernes samlede fiske 1970—71.

	1970	1971
Antall fartøyer levert fangstopp-gave	155	155
Gj.snittsstørrelse	253	254
Antall mann	1 860	1 828
Gj.snittlig drift	27,5	28,0
Fangstmengde	3 145	1 995
herav:		
Saltet torsk	3 002	1 799
» sei	127	195
» hyse	16	—
» uspes. og annet	—	1
Ferskfisk i alt	102 242	94 410
herav:		
Fersk torsk	67 638	59 109
» sei	26 265	21 477
» hyse	5 809	7 798
» uer	1 602	2 338
» uspes. og annet	928	3 688
Filet	13 543	10 443
Lever	61	296
Tran	108	105
Rogn	47	116
Minkfor	86	30
Fiskemel	—	—
Fiskelarse	—	22
Total fangstmetode inkl. biprodukter ¹	138 956	122 349
Total fangstverdi	168 249	197 051

¹ Omregnet til ferskfiskvekt.

1.20 STOR- OG SMÅTRÅLERNES SAMLEDE FISKE I 1971.

Ved utgangen av 1971 hadde i alt 336 stor- og småtrålere hatt tillatelse til å drive fiske med bunntrål. Fra 155 mottok en fangstopp-gaver, mens en fra 132 mottok melding om at de ikke hadde drevet fiske med bunntrål i 1971. Fra 49 fartøyer, som overveiende er sildetrålere under 200 bruttotonn, har en ikke mottatt oppgaver for 1971. En antar at bare et mindre antall av disse fartøyer har drevet trålfiske etter torsk o.l. i 1971, slik at oppgavene over del-

Tabell 2. Stor- og småtrålernes fiske 1971. — En del tall for forskjellige størrelsesgrupper.

Størrelsesgrupper	Antall fartøyer levert fangstopp-gave	Gjennomsnitt pr. fartøy		
		Driftstid i trålfiske uker	Fangstverdi i trålfiske kr.	Fangstverdi pr driftsuke kr.
Under 50 br.tonn	21	20,3	217 181	106 99
50— 99 » »	37	15,9	190 067	11 954
100—149 » »	9	16,0	407 696	25 481
150—199 » »	14	19,7	534 316	27 123
200—299 » »	50	39,2	1807 872	46 119
300—399 » »	2	44,1	1716 214	38 916
400—499 » »	8	37,2	1447 269	38 905
500 og mer	14	40,3	4921 763	122 128

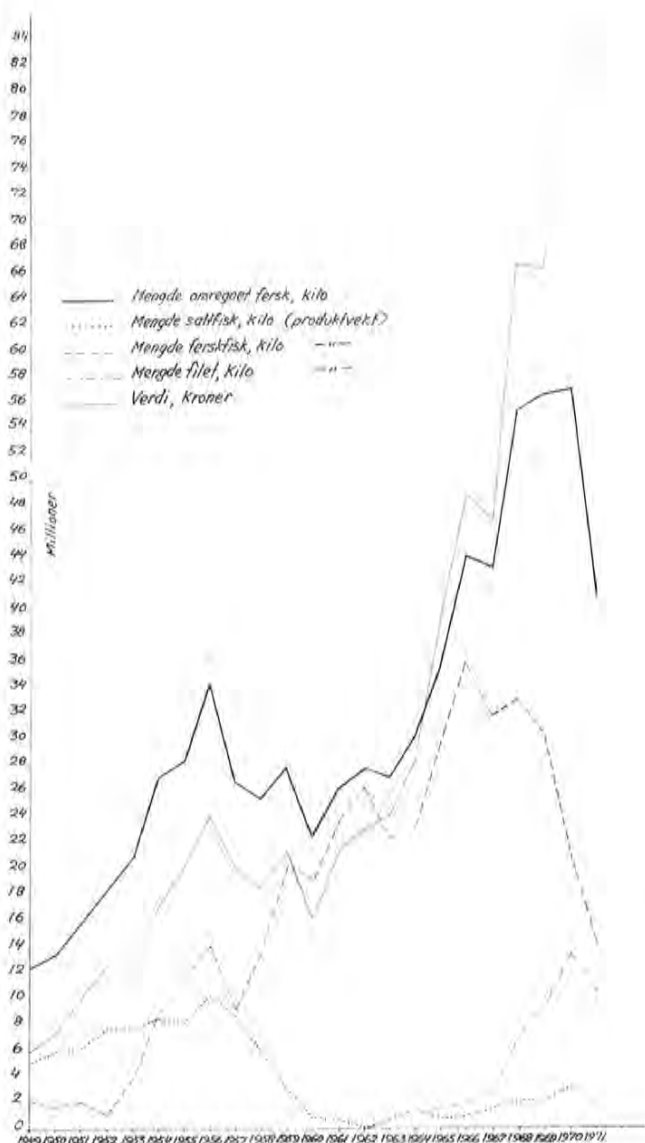

Fig. 1. Håndbrakt fangst av stortrålere. Fangstkvantum og -verdi 1949—1971.

taking og samlet fangst skulle være bortimot fullstendig.

Trålerne totalfangst i 1971, basert på mottatte fangstopp-gaver, lå hele 11,9 prosent lavere enn i 1970 og 7,5 prosent lavere enn i 1969. Bruker en gjennomsnittsfangsten i 5-årsperioden 1966—1970 som sammenlikningsgrunnlag, var totalfangsten i 1971 derimot 14,7 prosent høyere.

Både saltfisk- og ferskfiskkvantumet gikk tilbake sammenliknet med året før. For saltfiskken var nedgangen 36,5 prosent, mens ferskfisknedgangen, som har pågått siden 1966, var 7,6 prosent. Veksten i filetkvantumet, som har vært betydelig siden 1962, slo i 1971 over i en nedgang på 22,9 prosent. Når det gjelder totalfangstens sammensetning, viser en ellers til tabell 1.

Av tabell 1 ser en også at antallet fartøyer som har levert fangstopp-gaver var det samme i 1970 og 1971. I tabell 2 ser en fordelingen av de mottatte opp-gaver på størrelsesgrupper for 1971. Denne avviker lite fra året før.

De gjennomsnittstall som er tatt inn i tabell 2 viser en vesentlig kortere driftstid (fartøyets tid i sjøen pluss kortere opphold enn en uke i land) i trålfisket for trålere under 200 bruttotonn enn for de større. Dette henger bl.a. sammen med at de minste trålerne driver en større grad av kombinasjonsdrift enn trålere over 200 bruttotonn, som vesentlig driver på helårsbasis.

Den gjennomsnittlige driftstiden har endret seg lite fra året før. For stortrålerne var den 39,6 uker mot 40,0 i 1970, og for småtrålerne under ett 25,7 uker mot 24,9 uker i 1970. Kvantumsnedgangen i totalfangst kan etter dette ikke skyldes redusert del-taking, endringer i fartøysammensetning, eller re-dusert driftstid, men dårligere fangster enn i 1970.

1.30 AVSETNINGSFORHOLD

Avsetningsforholdene for trålerne fangster var både i 1970 og 1971 stort sett bra. I tidsrommet fra 15. februar til og med 8. november var forskjellige former for fangst-dirigering og fangstbegrensning iverksatt, særlig for torsk og sei.

Før stortrålerne viser tabell 3 prisøkning for alle produkter fra 1970 til 1971. I forhold til 5-årsperi-oden forut har prisnivået steget, slik at alle de vik-tigste produkter hadde høyere gjennomsnittlig første-handsverdi i 1970 og særlig i 1971 enn i 5-årsperioden 1965—69.

Trålerne under 300 bruttotonn, småtrålerne, ba-serte også i 1971 sin produksjon utelukkende på leve-

Tabell 3. Gjennomsnittspriser for ilandbrakte fangster.

	Stortrålere		Småtrålere	
	1970	1971	1970	1971
	(, kr. pr. kg)			
Saltet torsk	3,25	4,67	—	—
» sei	1,89	2,54	—	—
Fersk torsk	1,18	1,60	1,19	1,60
» sei	0,78	0,94	0,62	0,84
» hyse	1,43	1,68	1,47	1,69
» uer	0,67	0,80	0,64	0,70
Filet	3,65	5,19	—	—
Tran	0,90	0,97	—	1,26
Fiskemel	—	—	—	—
Beregnet ferskfisk i alt inkl. biprod.	1,45	2,03	1,04	1,40

Tabell 4. Stortrålere. Tråltillatelse og fartøyer som drev fiske 1970—71

Hjemstedsfylke/ størrelsesgrupper	Tråltillatelse pr. 31/12		Fartøyer som drev trålfiske	
	1970	1971	1970	1971
<i>Fylker:</i>				
Finnmark	4	3	6	3
Troms	9	11	6	6
Nordland	4	4	3	3
Møre og Romsdal .	16	17	11	11
Sogn og Fjordane .	1	1	1	1
Bergen	—	—	—	—
Hordaland	1	—	1	—
Rogaland	—	—	—	—
Skagerakkysten....	—	—	—	—
<i>Størrelsesgrupper:</i>				
300—399 br. tonn .	8	7	5	2
400—499 » » ..	8	10	10	8
500—599 » » ..	3	4	2	2
600 br. tonn og mer	16	15	11	12
I alt	35	36	28	24

ranser av fersk fisk. De fleste produktene viste prisstigning sammenliknet med 1970 og med 5-årsperioden 1965—69.

1.40 LØNNSOMHETSUNDERSØKELSENS OMFANG

Lønnsomhetsundersøkelsen omfatter som før nevnt bare helårsdrevne trålere. Lønnsomhetsresultatene for de enkelte størrelsesgrupper vil bli gjengitt for stortrålere under avsnitt 2.40—2.50 og for småtrålere under avsnitt 3.40—3.44.

For 1971 mottok Fiskeridirektoratet årsregnskap for 58 helårsdrevne trålere over 200 bruttotonn, hvorav 48 var hekktrålere. Av disse 48 hekktrålere var 8 fabrikktrålere. Disse 8 blir behandlet for seg i punkt 2.50 under avsnittet «Fabrikktrålere».

2.00 STORTRÅLERE

2.10 DELTAKING

Ved utgangen av 1971 hadde 36 trålere over 300 bruttotonn tillatelse til å drive fiske med bunntrål (tabell 4). En har mottatt fangstoppgaver fra alle som drev trålfiske i 1971, i alt 24 trålere. De øvrige 12 drev ikke med bunntrål i 1971. Av disse var bare 4 hekktrålere.

Av de deltakende trålere var 12 hjemmehørende i Nord-Norge, 11 i Møre og Romsdal og 1 i Sogn og Fjordane.

Tabell 5. Stortrålere fordelt etter driftstid 1970 og 1971.

Driftstid	Antall fartøyer	
	1970	1971
Under 20 uker	1	1
20—23,9 »	1	2
24—27,9 »	2	1
28—31,9 »	—	—
32—35,9 »	2	—
36—39,9 »	4	1
40—43,9 »	7	13
44 uker og over	11	6
I alt	28	24

De 24 stortrålere som leverte fangster i 1971 hadde en gjennomsnittlig størrelse på 736 bruttotonn og en samlet besetning på 614 mann. Gjennomsnittlig bemanning pr. tråler var 25,6 mann mot 23,7 mann i 1969. Økningen i den gjennomsnittlige bemanning skyldes endringer i sammensetningen av stortrålereflåten, med relativt flere båter i de høyeste størrelsesgruppene. En ser av tabell 4 at antall trålere under 500 bruttotonn som drev trålfiske har gått ned siden 1970, mens det var økning i tallet på trålere over 600 bruttotonn. En ny fabrikktråler ble tatt i bruk i 1971, og økningen i gjennomsnittlig bemanning skyldes i stor grad den høye bemanningen fabrikktrålere har.

En har tidligere sett at den gjennomsnittlige driftstid for stortrålere holdt seg noenlunde konstant fra året før. I tabell 5 kan en se spredningen i stortrålernes driftstid i 1970 og 1971.

2.20 MENGDE- OG VERDIUTBYTTE

Den totale *ilandbrakte* fangst fra stortrålere sank i ferskfiskvekt fra 57 071 tonn i 1970 til 41 266 tonn i 1971, det minste kvantum siden 1965. I prosent var nedgangen fra 1970 hele 27,7. Saltfiskmengden gikk for første gang på flere år (siden 1964) ned. Nedgangen utgjorde 1 150 tonn, eller nesten 1/3 av mengden i 1970.

Stortrålernes ferskfisklandinger har de siste år gått ned, og 1971 markerte fortsettelse av denne utviklingen. Vanligvis har en nedgang i de ferske produktene blitt kompensert ved en oppgang i filet. I 1971 var ikke dette tilfelle, da også filetkvantumet gikk betydelig ned. Nedgangen utgjorde ca. 3 100 tonn eller nesten 23 prosent sammenliknet med 1970.

Trass i nedgangen i fangstkvantum viste stortrålernes fangstverdi på førstehånd en svak stigning fra

Tabell 6. Stortrålernes fiske 1967-71. Ilandbrakt kvantum etc.

	1967	1968	1969	1970	1971
Antall fartøyer	28	30	30	28	24
Gjennomsnittsstørrelse	563	606	651	664	736
Antall mann i alt	626	705	695	661	614
Gjennomsnittlig driftstid	38	36	35	40	40
<i>Fangstmengde:</i>					
Saltfisk i alt	1 739	2 319	2 364	3 145	1 995
Herav:					
Saltet torsk	1 739	2 319	2 333	3 002	1 799
» sei	—	0	13	127	195
» hyse	—	—	18	16	—
» annen	—	—	—	—	1
Ferskfisk i alt	31 861	33 236	30 766	20 752	13 856
Herav:					
Fersk torsk	16 365	24 068	22 793	15 686	9 787
» sei	10 565	5 024	4 968	3 261	1 952
» hyse	3 417	3 354	2 444	1 212	1 017
» uer	1 308	659	423	409	387
» annet og uspes.	206	131	138	184	713
Filet	2 928	7 516	9 550	13 544	10 443
Lever	—	—	—	4	26
Tran	477	240	61	9	35
Rogn	36	16	8	9	23
Minkfor	31	25	0	15
Fiskemel	144	67	—	—	—
Fiskefarse	—	—	—	—	22
Total fangstmengde inkl. biprodukter ¹ ..	43 288	55 508	56 734	57 071	41 266
Total fangstverdi	47 154	66 784	66 549	83 047	83 915

¹ Omregnet til ferskfiskvekt.

året før. Dette skyldes de bedre prisene på første-hånd.

En viser ellers til tabell 6 som gir detaljert fangststatistikk for stortrålernes fra og med 1967, og til figur 1 som viser utviklingen i totalt fangstkvantum og -verdi fra og med 1949.

Tabell 7 viser hvor stortrålernes fangster ble ilandbrakt. En ser at leveringene til Møre og Romsdal har gått særlig mye tilbake fra 1970, med hele 70 prosent regnet i ferskfiskvekt. Leveringene til de andre fylkene har også gått tilbake, mens leveringene direkte til utenlandsk havn har økt litt. Av fylkene var som før 1970 Finnmark det største mottakerfylke.

Det er endringer i landingssted for fileten som uttrykkes i forskyvningene i landingene fra Møre og Romsdal til utlandet. Et interessant forhold er at stortrålernes fangstleveringer til utenlandsk havn i 1971 var større enn leveringene til de to største mottakerfylkene (Møre og Romsdal og Finnmark) til sammen, regnet i ferskfiskvekt.

Tabell 7 gir ellers en detaljert beskrivelse av hvilke produkter som ble ilandført i de forskjellige områder.

I tabell 8 finner en totalt oppfisket kvantum i 1971,

omregnet til ferskfiskvekt, fordelt på fangstområder og fangstmåneder på grunnlag av dagboksoppgaver som stortrålernes er pålagt å føre.

Av tabellen fremgår det at største fangst i 1971 ble tatt i februar. Alle månedene unntatt januar, juli og oktober viste mindre fangster enn de tilsvarende månedene året før. De minste kvanta ble tatt i september og desember.

Et karakteristisk trekk ved stortrålernes fiske i 1971 er den sterke nedgangen av fangsten på feltene i Øst-Finnmark. Nedgangen utgjorde 16 115 tonn, eller om lag 56,5 prosent.

En del felter viser større fangster i 1971 enn i 1970. En legger særlig merke til den store oppgangen i fangstene på feltene ved Labrador og Newfoundland, men også til økningen på Murmansk-kysten og utenfor Vest-Finnmark. Kartskissen, figur 3, viser feltinndelingen.

Interesserte kan ved henvendelse til Fiskeridirektoratet, Kontoret for økonomiske undersøkelser og statistikk, få tilsendt tabeller der fangstmengdene av de fire fiskesortene er fordelt på fangstfelt for hver fangstmåned.

Tabell 9 viser at nedgangen fra 1969 i den gjen-

Tabell 7. Stortrålernes fangster 1967—71, fordelt på de fylker hvor fangsten er brakt i land. Tonn. 1000 kroner.

Fiskesort	Møre og Romsdal		Nordland		Troms		Finnmark		Utlandet		Andre og uoppgitt		I alt	
	Mengde	Verdi	Mengde	Verdi	Mengde	Verdi	Mengde	Verdi	Mengde	Verdi	Mengde	Verdi	Mengde	Verdi
1971:														
Saltet torsk.....	1 799	8 395	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1 799	8 395
Saltet annet	196	498	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	196	498
Saltfisk i alt	1 995	8 893	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1 995	8 893
Fersk torsk	17	47	2 643	4 268	1 519	2 411	5 597	8 889	—	—	11	28	9 787	15 643
» sei	—	—	723	688	273	248	953	904	—	—	3	3	1 952	1 843
» hyse	28	58	158	273	131	211	700	1 170	—	—	—	—	1 017	1 712
» uer	2	3	138	91	75	56	132	93	—	—	40	66	387	309
» annet og uspes.	31	76	360	476	144	321	148	238	1	7	29	66	713	1 184
Ferskfisk i alt	78	184	4 022	5 796	2 142	3 247	7 530	11 294	1	7	83	163	13 856	20 691
Filet	585	2 673	—	—	864	4 233	105	356	5 829	31 671	3 060	15 241	10 443	54 174
Lever	—	—	—	—	—	—	26	9	—	—	—	—	26	9
Tran	—	—	—	—	5	4	30	29	—	—	—	—	35	33
Rogn.....	4	7	9	15	1	5	8	15	1	2	—	—	23	44
Fiskemel	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Minkfor og guano	—	—	1	0	..	1	..	1	—	—	14	6	15	8
Fiskefarse	7	15	—	—	15	48	—	—	—	—	—	—	22	63
I alt 1971 ¹	4 900	11 772	4 032	5 811	4 111	7 538	7 852	11 704	13 306	31 680	7 065	15 410	41 266	83 915
» 1970 ¹	16 787	27 688	5 727	6 813	7 395	9 645	12 055	14 286	11 889	19 805	3 218	4 810	57 071	83 047
» 1969 ¹	5 921	9 186	6 801	7 033	4 929	4 969	18 969	19 206	16 020	21 621	4 095	4 534	56 734	66 549
» 1968 ¹	4 629	5 521	6 446	6 824	4 580	4 905	20 538	22 386	14 158	20 399	5 157	6 750	55 508	66 785
» 1967 ¹	5 199	6 777	8 968	7 997	2 445	2 237	20 195	20 155	6 157	9 471	324	517	43 288	47 154

¹ Mengdetallene er omregnet til ferskfiskvekt (inkl. biprodukter).

nomsnittlige fangstmengde pr. fartøy tatt av helårsdrevne side- og hekktrålere fortsatte i 1971. Fabrikkrålerne hadde størst nedgang med gjennomsnittlig 25,0 prosent og dernest de største hekktrålerne på 600—999 bruttotonn med 15,8 prosent.

Forklaringen på den store forskjellen i gjennomsnittlig fangstmengde mellom helårsdrevne side- og hekktrålere i de sistnevntes favør, må for en stor del søkes i fangstteknikken og utstyret.

I 1971 var den gjennomsnittlige bruttoverdi av ilandbrakt fangst fra sidetrålerne ca. 1,2 mill. kroner, mot ca. 1,1 mill. i 1970. Tilsvarende beløp for hekktrålere, unntatt fabrikkskip, var henholdsvis 2,8 og 2,4 mill. kroner. Forklaringen på at en finner verdistigning på fangstene, selv om fangstmengden gikk ned, ligger hovedsakelig i den prisstigning som fant sted for produktene.

Gjennomsnittlig fangstverdi pr. driftsuke utgjorde 34 300 kroner for sidetrålere, 65 300 kroner for hekktrålere og 148 400 kroner for fabrikkskipene. Fordelingen av fangstkvantum og fangstverdi for side- og hekktrålere med fabrikkskip i 1970 og 1971 er gjengitt i tabell 10.

2.30 BEREGNING AV TALL FOR FISKEINNSATS OG FANGSTFORHOLD

Siden 1957 er det på grunnlag av dagboksoppgaver foretatt beregninger av forskjellige størrelser til belysning av innsatsen i trålfisket. Det gjelder opplysninger om antall fiskedager, antall tråltrekk og tråltimer. På grunnlag av disse oppgaver og de tilsvarende fangstkvanta i ferskfiskvekt, har en beregnet gjennomsnittstall for antall tråltrekk pr. døgn, tråltrekkenes varighet i minutter, fangstkvantum pr. fiskedag, pr. tråltrekk og pr. tråltime. Undersøkelsen bygger på fullstendige fangstoppgaver fra alle stortrålere som drev trålfiske i 1970. Fangsttallene omfatter bare den del av fangsten som er benyttet da det ikke foreligger oppgaver over utkast.

Tabell 11 viser at gjennomsnittlig fangst pr. fiskedag, pr. tråltrekk og pr. tråltime var betydelig høyere for hekktrålere enn for sidetrålere på alle fangstområder hvor begge typer trålere fangstet. Hekkrålerne på Vest-Grønland, Labrador og Newfoundland (andre områder) viste høyere gjennomsnittlig fangst pr. fiskedag, pr. tråltrekk og pr. tråltime enn hekktrålerne på de andre områdene. Ved vurderingen av

Tabell 8. Stortrålernes fangster¹ 1968—71 fordelt på fangstmåneder og på fangstområder.

	1971							I alt		
	Torsk	Sci	Hyse	Uer	Annet og uspes.	Biprod.	I alt	1970	1969	1968
	(..... tonn)									
<i>Fangstmåned:</i>										
Januar	2 856	142	177	30	1	23	3 229	2 777	4 285	3 627
Februar	5 679	83	123	41	2	33	5 961	7 088	5 870	5 216
Mars	3 701	360	83	32	4	22	4 202	7 141	3 930	6 318
April	3 162	323	222	56	8	9	3 780	5 592	7 316	5 889
Mai	3 190	354	160	38	19	9	3 770	9 153	5 957	7 304
Juni	3 972	384	16	43	81	14	4 510	4 860	5 535	5 838
Juli	3 253	149	15	33	263	12	3 725	3 418	4 102	3 343
August	2 517	76	14	63	128	8	2 806	5 344	2 745	2 691
September	1 796	52	25	21	49	3	1 946	2 935	3 240	2 916
Oktober	2 762	120	74	28	55	0	3 039	2 520	4 298	2 681
November	2 844	91	81	42	23	2	3 083	3 963	5 892	4 277
Desember	1 118	28	64	16	4	20	1 250	1 862	2 530	3 142
Uoppgitt og korreksjon	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
I alt	36 850	2 162	1 054	443	637	155	41 301	56 653	55 700	53 242
<i>Fangstområde:</i>										
01 Kaninbanken	0	—	—	—	—	..	0	—	5	—
02 Murmanskysten .	114	0	6	—	—	..	120	4	1	10
03 Øst-Finnmark	10 540	637	617	107	526	..	12 427	28 542	18 087	16 008
04 Vest-Finnmark ...	8 704	1 067	338	166	18	..	10 293	7 707	16 226	8 527
05 Røstbanken til Malangsrunden ..	494	262	21	57	1	..	835	883	799	1 563
06 Helgelandsbanken	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
07 Mørkysten	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
10 Skolpenbanken ...	568	1	1	0	1	..	571	2 853	439	4 975
11 Gåsebanken	341	—	—	—	—	..	341	—	—	—
12 Nordkappbanken .	5 285	97	58	69	25	..	5 534	5 865	1 893	414
13 Thor Iversensbank	1 857	1	9	20	18	..	1 905	3 440	885	61
15 Sentralbanken	186	—	—	—	—	..	186	67	—	—
20 Bjørnøya	928	12	0	14	38	..	992	1 570	6 204	1 092
21 Vest-Spitsbergen ..	1 616	0	2	7	4	..	1 629	1 411	4 987	640
22 Syd-Spitsbergen ..	1	—	—	—	—	..	1	163	328	170
23 Hopen	4	—	—	—	—	..	4	..	837	319
25 Nordv.-Spitsbergen	68	—	—	—	—	..	68	444	808	1
33 Island	544	—	—	—	—	..	544	—	1	302
42 Nordsjøen	—	1	—	—	—	..	1	—	—	—
50 Vest-Grønland ...	—	—	—	—	—	..	—	—	4 010	18 291
51 Labrador	3 605	—	—	2	—	..	3 607	2 923	4	214
52 Newfoundland ...	1 420	—	—	—	—	..	1 420	728	—	—
Uoppgitt og korreksjon	575	84	2	1	6	155	823	53	186	655
I alt	36 850	2 162	1 054	443	637	155	41 301	56 653	55 700	53 242

¹ Tallene er omregnet til ferskfisvekt.

tallene må en være oppmerksom på at virksomheten i «andre områder» (Vest-Grønland, Labrador, Newfoundland) hovedsakelig omfatter fabrikktrålere, mens virksomheten i de øvrige områder omfatter såvel ordinære trålere som fabrikktrålere.

Totalt sett — for begge typer stortrålere og for alle fangstområder under ett — viser gjennomsnittlig fangstmengde pr. fiskedag, pr. tråltrekk og pr. tråltid til dels betydelig nedgang fra 1970.

2.40 DRIFTSRESULTATER FOR HELÅRS-DREVNE FARTØYER (EKSKLUSIVE FABRIKKTRÅLERE).

Fiskeridirektoratet mottok for 1971 årsregnskap fra 12 helårsdrevne trålere over 300 bruttotonn, hvorav 7 var hekktrålere og 6 var sidetrålere. I tabellene 12 og 13 publiseres driftsresultatene for sidetrålere og hekktrålere totalt uten å dele dem opp i størrelses-

Tabell 9. Helårsdrevne stortrålere. Fangstmengde¹ i gjennomsnitt pr. fartøy 1966–71.

	Sidetrålere			Hekktrålere (Eksklusive fabrikktrålere)			Fabrikktrålere		
	300–399 br.tonn	400 br.tonn og over	Alle	300–599 br.tonn	600–999 br.tonn	Alle	600–999 br.tonn	1000–1599 br.tonn	Alle
1966	1 286	1 193	1 255	1 383	2 154	1 828
1967	1 132	1 279	1 220	1 260	2 345	1 863	3 069
1968	1 438	1 423	1 429	1 754	2 222	2 047	4 486
1969	1 317	1 544	1 458	1 841	2 562	2 322	4 086
1970	859	1 109	1 074	1 592	1 979	1 850	3 339	4 204	3 880
1971	—	793	793	1 531	1 666	1 570	2 623	3 083	2 910

¹ Omregnet til ferskfiskvekt. Eksklusive biprodukter.

Tabell 10. Stortrålerne fordelt etter brutto fangstverdi og fangstmengde 1970–1971.

	1970		1971	
	Side	Hekk	Side	Hekk
<i>Brutto fangstverdi</i> <i>1 000 kr.</i>				
200–399	—	—	—	—
400–599	1	—	1	—
600–799	2	—	—	—
800–999	2	—	2	—
1 000–1 199	4	—	2	—
1 200–1 399	1	—	1	—
1 400–1 599	1	1	1	1
1 600–1 799	2	1	—	1
1 800–1 999	—	1	—	1
2 000–2 199	—	1	1	1
2 200–2 399	—	2	—	2
2 400–2 599	—	—	—	—
2 600 og over	—	9	—	10
<i>Fangstmengde i tonn:</i>				
Under 200	—	—	—	—
200–399	—	—	1	—
400–599	2	—	—	1
600–799	2	—	4	—
800–999	4	—	2	—
1 000–1 199	2	1	—	—
1 200–1 399	1	—	—	2
1 400–1 599	2	2	1	2
1 600–1 799	—	1	—	2
1 800–1 999	—	1	—	1
2 000–2 199	—	1	—	—
2 200–2 399	—	—	—	—
2 400 og over	—	9	—	8
I alt	13	15	8	16

grupper. Til sammenlikning er det tatt med tall for en del tidligere år. Tabell 12 gir således driftsresultater for sidetrålere over 300 bruttotonn i perioden 1966–1971. Tabell 13 gjengir tall for hekktrålere over 300 bruttotonn for 1971 og til sammenlikning for 1970 og 1969. Særskilte tall for hekktrålere over 600 bruttotonn kan i motsetning til i de to foregående

år ikke publiseres for 1971 da bare 2 av hekktrålerne var i denne størrelsen dette år.

Beløpene i tabellene, med unntak av post 7 «mannskapets inntekter pr. ukeverk», er avrundet til nærmeste hundre kroner. Fabrikktrålere blir som før nevnt behandlet i eget avsnitt.

2.41 FARTØYSTØRRELSE, BEMANNING OG DRIFTSTID

Den gjennomsnittlige størrelse på de helårsdrevne sidetrålerne gikk opp fra 439 til 495 bruttotonn fra 1970 til 1971. For hekktrålerne var den gjennomsnittlige fartøystørrelse 555 bruttotonn i 1971 mot 613 i 1970.

Gjennomsnittsbemanningen for sidetrålerne gikk ned fra 16,9 mann i 1970 til 15,8 mann i 1971. For hekktrålerne var gjennomsnittlig bemanning 19,7 mann i 1971 mot 20,0 i 1970.

For sidetrålerne var både gjennomsnittlig antall døgn i sjøen (283) og gjennomsnittlig antall fiskedager (223) noe større enn året før. Hekktrålerne hadde likevel i gjennomsnitt flere dager i sjøen (294) og flere fiskedager (251) enn sidetrålerne i 1971. I 1970 hadde hekktrålerne flere dager i sjøen (305), men likevel flere fiskedager (241) enn i 1971. Disse størrelsene ble også i 1971 påvirket av fangstbegrensninger i tidsrommet februar–november.

2.42 DRIFTSINNTEKTER

Driftsinntektene omfatter verdien av saltfisk, ferskfisk og biprodukter. Avgift til salgslag er trukket fra.

De helårsdrevne sidetrålerne hadde i 1970 en gjennomsnittlig driftsinntekt på kr. 1 442 900, eller nesten 26 prosent høyere inntekt enn i 1970.

Den gjennomsnittlige driftsinntekten for hekktrålere i 1971 var 2 794 300 kroner. Dette er en økning på 18,0 prosent fra 1970.

Det gjennomsnittlige fangstkvantum pr. tråler i 1971 var for sidetrålerne 948 tonn. I forhold til fangsten året før var dette en nedgang på 5,8 prosent.

Tabell 11. Stortrålere. Fisketid og fangstmengde på forskjellige fangstområder. 1971

	I alt	Barentshavet		Bjørnøya og Spitsbergen		Norskehavet		Andre områder ¹	
		Side	Hekk	Side	Hekk	Side	Hekk	Side	Hekk
Antall fartøyer	24	8	16	4	15	8	16	—	7
Gjennomsnittlig tonnasje	736	482	863	536	891	481	863	—	1 120
Antall turer ²	390	162	99	8	20	126	157	—	9
Fiskedager, antall	5 525	992	1 405	31	325	536	1 840	—	396
Tråltrekk, antall	23 217	3 692	5 548	116	1 505	1 973	8 044	—	2 339
Tråltid, timer	82 962	14 206	22 544	353	4 849	75 38	27 974	—	5 498
Fangstmengde, tonn	41 301	3 837	11 750	95	2 598	2 409	14 882	—	5 730
Gj. antall tråltrekk pr. døgn	4,2	3,7	3,9	3,7	4,6	3,7	4,4	—	5,9
Gj. tråltid pr. døgn, timer	15,0	14,3	16,0	11,4	14,9	14,1	15,2	—	13,9
Tråltrekkenes gj. varighet, min.	214	231	244	183	193	229	209	—	141
Gj. fangstmengde pr. fiskedag, kg	7 475	3 868	8 363	3 065	7 994	4 494	8 088	—	14 470
Gj. fangstmengde pr. tråltrekk, kg	1 779	1 039	2 118	819	1 726	1 220	1 850	—	2 450
Gj. fangstmengde pr. tråltid, kg	498	270	521	269	536	319	531	—	1 042

¹ Omfatter Vest-Grønland, Labrador og Newfoundland.

² Antall turer på hvert område summert er ikke lik samlet antall trålturer da en tråler kan ha fisket på flere områder i løpet av en tråltur.

Tabell 12. Driftsresultater for helårsdrevne sidetrålere over 300 bruttotonn. Gjennomsnitt pr. fartøy 1966—71.

	1966	1967	1968	1969	1970	1971
1. Driftsinntekter i alt	1 328 400	1 223 800	1 534 400	1 457 800	1 145 400	1 442 900
Herav til:						
2. Mannskapet	622 900	581 100	705 100	695 200	572 600	702 000
3. Rederiet	705 500	642 700	829 300	762 600	572 800	740 900
4. Rederiets kostnader	655 200	720 900	667 900	717 600	653 000	894 300
Herav utgjorde:						
a. Drivstoff og maskinrekvisita	186 600	222 300	231 000	238 500	199 600	400 800
b. Is, salt og emballasje	10 300	13 000	15 000	13 000	4 700	6 100
c. Leid arbeidshjelp	15 300	20 000	26 000	23 300	5 000	22 500
d. Assuranse av fartøyet	38 000	48 600	44 300	47 300	39 300	56 600
e. Vedlikehold og avskr. på trålutstyret	158 800	170 900	136 800	138 800	144 600	182 700
f. Vedlikehold av fartøyet	183 000	177 700	137 000	179 400	192 000	164 600
g. Administrasjon	18 400	23 600	25 100	26 300	28 500	19 900
h. Sosiale utgifter	34 400	35 200	23 800	20 600	16 900	12 500
i. Diverse uspesifisert	10 400	9 600	28 900	30 400	22 400	28 600
5. Renteutgifter	31 400	34 000	19 300	28 900	33 200	44 600
6. Punkt 3 ÷ punkt 4	50 300 ÷	78 200	161 400	45 000 ÷	80 200 ÷	153 400
7. Mannskapets inntekter pr. ukeverk	720	660	870	940	770	990
8. Dette gir en årlig inntekt pr. mann på	33 000	29 800	38 300	37 700	33 900	44 400
9. Til dette svarer en full årslott for en fisker (fiskerlott)	29 800	27 900	36 800	35 400	28 500	40 100
10. Antall mann pr. fartøy	18,9	19,5	18,4	17,5	16,9	15,8
11. Antall døgn i sjøen	290	285	275	257	275	283
12. Antall fiskedager	236	235	208	213	212	223
13. Fangstmengde saltfisk	—	—	—	—	41	—
14. Fangstmengde ferskfisk	1 255	1 220	1 429	1 458	935	948
15. Fangstmengde i alt, omregn. til ferskfiskv. ¹	1 255	1 220	1 429	1 458	1 006	948
16. Fartøystørrelse	369	433	416	449	439	495
17. Fartøystørrelse	145	156	151	156	162	162
18. Motorstyrke	663	755	743	794	863	930
19. Fartøyalder	23	23	29	27	27	22
20. Ombygningsalder	10	10	12	14	12	7
Antall fartøyer med i undersøkelsen	12	10	8	10	7	5

¹ Eksklusive biprodukter.

Tabell 13. Driftsresultater for helårsdrevne hekktrålere¹ over 300 bruttotonn 1969—1971. Gjennomsnitt pr. fartøy.

	1969	1970	1971
1. Driftsinntekter i alt kr.	2 568 400	2 368 500	2 794 300
Herav til:			
2. Mannskapet	1 046 900	994 700	1 172 200
3. Rederiet	1 521 500	1 273 800	1 622 100
4. Rederiets kostnader	1 051 500	1 043 800	1 335 700
Herav utgjorde:			
a. Drivstoff og maskinrekvisita	245 500	248 300	326 900
b. Is, salt og emballasje	36 300	26 400	31 000
c. Leid arbeidshjelp	23 500	15 100	19 700
d. Assuranse av fartøyet	87 500	94 000	99 200
e. Vedlikehold og avskr. på trålutstyret	231 400	203 200	273 200
f. Vedlikehold av fartøyet	294 600	324 100	435 800
g. Administrasjon	42 400	38 800	46 900
h. Sosiale utgifter	24 800	30 200	21 300
i. Diverse uspesifisert	65 500	63 700	81 700
5. Renteutgifter	128 900	117 900	141 000
6. Punkt 3 ÷ punkt 4	470 000	330 000	286 400
7. Mannskapets inntekter pr. ukeverk	1 160	1 080	1 320
8. Dette gir en årlig inntekt pr. mann på	52 900	49 700	59 500
9. Til dette svarer en full årslott for en fisker (fiskerlott) »	46 300	44 000	50 100
10. Antall mann pr. fartøy	19,8	20,0	19,7
11. Antall døgn i sjøen	289	305	294
12. Antall fiskedager	227	241	251
13. Fangstmengde saltfisk	283	247	285
14. Fangstmengde ferskfisk	1 830	1 422	1081
15. Fangstmengde i alt, omregn. til ferskv. ²	2 321	1 846	1 570
16. Fartøystørrelse	613	613	555
17. Fartøystørrelse	152	154	151
18. Motorstyrke	1 293	1 283	1 230
19. Fartøyalder	6	7	7
20. Ombygningsalder	—	—	—
Antall fartøyer med i underkørsøsen	6	6	7

¹ Eksklusive fabrikktrålerne. ² Eksklusive biprodukter.

For hekktrålerne var gjennomsnittlig fangstkvantum i 1971 1 570 tonn. Dette representerer en nedgang på 15,0 prosent fra 1970.

Fordelingen av driftsinntektene i 1971 for side-trålere og hekktrålere er gjengitt i tabell 14. Av tabellen ser en at sidetrålerens brutto driftsinntekt lå mellom 1,0 og 2,2 mill. kroner i 1971, mens den lå mellom 0,6 og 1,8 mill. kroner i 1970. For hekktrålerne lå driftsinntektene over 1,8 mill. kroner i 1971, mot over 1,6 mill. kroner i 1970.

2.43 MANNSKAPETS INNTEKTER

Den del av de gjennomsnittlige driftsinntekter som tilfalt mannskapet utgjorde i 1971 ca. 48,6 prosent for sidetrålerne og ca. 41,9 prosent for hekktrålerne. For sidetrålerne er dette en liten nedgang i andelen

fra året før, mens andelen for hekktrålerne er uendret fra 1970. Den delen av driftsinntekten som går til mannskapet (se punkt 2, tabell 12 og 13) omfatter alt vederlag til arbeid i form av lottinntekter, faste hyrer, ekstralotter og også proviant til de av mannskapet som hadde fri kost.

Fiskerlotten defineres som den betaling som tilfalt hver av de lottfiskere som var med på samtlige fangstturer i året. Den gjennomsnittlige fiskerlott på sidetrålerne i 1971 var 40 100 kroner som er et rekordtall for sidetrålere og utgjør 40,7 prosent stigning fra 1970. Gjennomsnittlig fiskerlott for hekktrålere i 1971 var 50 100 kroner som likeledes er rekordtall og 13,9 prosent høyere enn i 1970.

I tabell 15 finner en fordelingen av fiskerlotten for alle sidetrålere og hekktrålere i 1971. For sidetrålerne lå fiskerlottene mellom 32 000 kroner og 50 000 kro-

Tabell 14. Helårsdrevne stortrålere fordelt etter brutto driftsinntekt 1970 og 1971.

Brutto driftsinntekt i 1000 kr.	Sidetrålere		Hekktrålere ¹	
	1970	1971	1970	1971
600—799	1	—	—	—
800—999	1	—	—	—
1 000—1 399	3	2	—	—
1 200—1 399	1	1	—	—
1 400—1 599	—	—	—	—
1 600—1 799	1	1	2	—
1 800—1 999	—	—	1	2
2 000—2 199	—	1	1	1
2 200—2 399	—	—	1	2
2 400—2 599	—	—	—	—
2 600 og over	—	—	1	2
I alt	7	5	6	7

¹ Eksklusive fabrikktrålerne.

ner i 1971. I 1970 hadde bare to sidetrålere høyere fiskerlott enn 32 000 kroner. De andre 5 sidetrålerne i 1970 lå mellom 20 000 kroner og 30 000 kroner. For hekktrålerne hadde 5 av 7 høyere lott enn 46 000 kroner i 1971, mens det i 1970 bare var 1 av 6 som kom over 46 000 kroner i lott.

Under punkt 8 i tabellene 12 og 13 er det også en annen inntektsstørrelse som refererer seg til mannskapet, nemlig *årlig inntekt pr. mann*. Denne er fremkommet ved å dividere de totale mannskapinntekter (punkt 2) med antall mann i alt (punkt 10). Denne størrelsen inkluderer således de faste hyrer, ekstralottene og provianten til de av mannskapet som hadde fri kost.

Størrelsen er også regnet ut pr. ukeverk (punkt 7). Det totale antall ukeverk for mannskapet er utregnet på følgende grunnlag: For fastlønnnet mannskap er det regnet med full sysselsetting på fartøyene året rundt. For de øvrige mannskap har en regnet med den tid fartøyet var i sjøen, pluss kortere opphold i land for lossing og utrustning til ny tur.

På sidetrålerne var mannskapets inntekt i 1971 990 kroner, og på hekktrålerne 1 320 kroner pr. ukeverk, mot henholdsvis 770 kroner (28,6 prosent økning) og 1 080 kroner (22,2 prosent økning) i 1970.

I de tall for mannskapets inntekter som er gjen-gitt i tabellene og som er referert ovenfor, er det ikke gjort fradrag for proviantutgifter. De egentlige lott-fiskerne betaler selv sin proviant, mens det øvrige mannskap (maskinbesetning, byssepersonale m.m.) har fri kost.

Tabell 15. Helårsdrevne stortrålere fordelt etter fiskerlottens størrelse 1970 og 1971.

Fiskerlott i 1000 kr.	Sidetrålere		Hekktrålere ¹	
	1970	1971	1970	1971
20—21	1	—	—	—
22—23	—	—	—	—
24—25	1	—	—	—
26—27	2	—	—	—
28—29	1	—	—	—
30—31	—	—	—	—
32—33	—	1	1	—
34—35	1	1	—	—
36—37	1	—	—	—
38—39	—	1	—	—
40—41	—	—	2	2
42—43	—	1	—	—
44—45	—	—	2	—
46—47	—	—	—	1
48—49	—	1	—	2
50 og over	—	—	1	2
I alt	7	5	6	7

¹ Eksklusive fabrikktrålerne.

Tabell 16. Helårsdrevne stortrålere fordelt etter driftsoverskott for avskrivning på fartøyet og forrentning av kapitalen. 1970 og 1971.

Driftsoverskott i 1000 kr.	Sidetrålere		Hekktrålere ¹	
	1970	1971	1970	1971
—250	3	2	—	1
÷ 249—200	—	1	—	—
÷ 199—150	—	—	—	—
÷ 149—100	1	—	—	—
÷ 99—50	—	—	—	1
÷ 49—0	1	—	—	—
0—49	—	1	1	—
50—99	—	—	—	1
100—199	1	1	2	1
200—299	—	—	—	—
300—399	1	—	2	1
400—499	—	—	—	—
500 og over	—	—	1	2
I alt	7	5	6	7

¹ Eksklusive fabrikktrålerne.

2.44 REDERIETS INNTEKTER, KOSTNADER OG DRIFTSRESULTAT

For sidetrålerne utgjorde i 1971 rederiets andel av driftsinntektene 740 900 kroner eller ca. 51,4 prosent av de samlede driftsinntekter. For hekktrålerne var tallene henholdsvis 1 622 100 kroner og ca. 58,1 prosent.

Rederiets kostnader — eksklusive renter og av-

Tabell 17. Driftsresultater for helårsdrevne hekktrålere 1968—1971. Gjennomsnitt pr. fartøy.

	1968	1969	1970	1971
1. Driftsinntekter i alt kr.	6 264 800	5 584 600	6 241 400	6 634 600
Herav til:				
2. Mannskapet kr.	2 220 600	1 870 600	1 960 800	2 263 500
3. Rederiet -	4 044 200	3 714 000	4 272 600	4 371 100
4. Rederiets kostnader -	2 750 800	2 346 000	2 667 300	2 995 500
Herav utgjorde:				
a. Drivstoff og maskinrekvisita -	505 000	406 400	487 100	571 300
b. Is, salt og emballasje -	350 000	243 500	252 000	217 400
c. Leid arbeidshjelp -	122 600	30 400	68 800	54 600
d. Assurance av fartøyet -	286 600	152 000	177 900	295 200
e. Vedlikehold og avskr. på trålstyret -	389 000	371 300	397 700	497 000
f. Vedlikehold av fartøyet -	716 800	488 900	646 100	858 100
g. Administrasjon -	136 500	109 800	168 200	191 600
h. Sosiale utgifter -	35 800	38 500	37 500	33 600
i. Diverse uspesifisert -	208 100	505 200	432 000	276 700
5. Renteutgifter -	373 500	231 700	400 600	436 700
6. Punkt 3 ÷ punkt 4 -	1 293 400	1 368 000	1 605 300	1 375 600
7. Mannskapets inntekter pr. ukeverk -	1 040	960	1 200	1 310
8. Dette gir en årlig inntekt pr. mann på -	53 300	49 000	50 400	56 200
9. Til dette svarer en full årslott for en fisker (fiskerlott) -	50 400	44 400	49 200	54 300
10. Antall mann pr. fartøy	41,7	38,2	39,1	38,9
11. Antall døgn i sjøen	290	330	294	311
12. Antall fiskedager	222	266	250	271
13. Fangstmengde saltfisk tonn	149	167	105	—
14. Fangstmengde filet -	1 847	1 657	1 613	1 292
15. Fangstmengde i alt, omregnet til ferskfiskevkt ¹ -	4 486	4 086	3 880	2 910
16. Fartøystørrelse br.t.	1 404	898	1 131	1 131
17. Fartøystørrelse fot	203	183	206	206
18. Motorstyrke HK	2 167	1 663	2 296	2 296
19. Fartøyalder år	3	3	3	4
20. Ombygningsalder -	1	1	2	2
Antall fartøyer med i undersøkelsen	4	4	8	8

¹ Eksklusive biprodukter.

skrivninger på fartøyer — beløp seg til gjennomsnittlig 894 300 kroner for sidetrålere og 1 335 700 kroner for hekktrålere. For sidetrålerne svarer dette til en kostnadsøkning på ca. 37 prosent. For hekktrålerne er kostnadsøkningen på 28,0 prosent.

På sidetrålerne var det bare kostnadsposter som vedlikehold, administrasjon og sosiale utgifter som ikke økte fra foregående år. Bemerkelsesverdig er den store økningen i utgiftene til drivstoff og maskinrekvisita på vel 50 prosent.

For sidetrålerne var som i 1970 det gjennomsnittlige driftsresultat negativt før rente på kapitalen og avskrivninger på fartøy og redskap. Underskuddet i 1971 var imidlertid større enn året før. I tillegg til dette underskuddet på driften på 153 400 kroner i 1971, kom rente på lånt kapital med et gjennomsnittsbeløp på 44 400 kroner, og endelig rente på egenkapital og avskrivninger.

Hekktålerne driftsoverskudd var i 1971 286 400 kroner før renter og avdrag. Dette driftsoverskuddet lå 13,2 prosent lavere enn i 1970. Til fradrag kommer rentekostnadene på 141 000 kroner, avskrivninger og rente på egenkapital.

I tabell 16 finner en fordelingen av driftsresultatene før avskrivning og forentning av kapitalen. En ser at to av hekktrålerne som inngikk i undersøkelsen hadde negative «driftsresultater» i 1971. I 1970 var det ingen hekktråler med negativt «driftsresultat». For sidetrålerne vedkommende ser en at 3 av 5 hadde negativt «driftsresultat» før renter og avskrivninger, mens dette i 1970 var tilfelle for 5 av 7 sidetrålere.

Hvordan nettoresultatet var etter avskrivning og forentning av den investerte kapital er det vanskelig å gi noe eksakt svar på, da både avskrivningsgrunn-

laget og avskrivningsprosenten for en stor del må avgjøres ved skjønn.

Av de regnskapsskjemaene rederiene sendte inn for 1971, fremgår det at de fleste finner det rimelig å avskrive båt, motor og skrog samlet over en periode på 8—10 år. En kan imidlertid konstatere at sidetrålere over 300 bruttotonn har en gjennomsnittsalder fra byggeår som er mer enn det doble av dette tidsrom. Gjennomsnittlig skulle fartøyene etter dette vært forlenget nedskrevet. Men det kommer inn et nytt element ved at fartøyer blir ombygget. Mye av ombyggingskostnadene skulle også i gjennomsnitt vært nedskrevet. Dette er imidlertid ikke tilfelle. En hel del av fartøyene står med en bokført verdi over den pris de kan forvente å oppnå ved salg. Det er derfor behov for en økning i avskrivningstakten på de helårsdrevne sidetrålerne over 300 bruttotonn.

Imidlertid støter en på et problem når en skal fastlegge grunnlaget for avskrivninger for sidetrålere. Det er nemlig vanskelig å regne noen gjenanskaffelsesverdi, da denne gruppe trålere neppe vil bli fornyet i særlig grad. Den bokførte avskrivning var imidlertid ca. 100 000 kroner i gjennomsnitt. Selv om dette antakelig er for lavt, vil det sammen med rentekostnadene på 44 600 kroner øke underskuddet for sidetrålere i 1971 til ca. 298 000 kroner, før rente på egenkapitalen.

For hekktrålerne over 300 bruttotonn kunne en i 1971 sette gjennomsnittlig gjenanskaffelsespris til ca. 6,8 mill. Fartøyene var i 1971 gjennomsnittlig 7 år gamle. Med en årlig avskrivning av gjenanskaffelsesverdien på 8 prosent blir den gjennomsnittlige avskrivning i 1971 ca. 545 000 kroner, som gir et gjennomsnittlig driftsunderskudd før forrentning av kapitalen på ca. 258 600 kroner. Den gjennomsnittlige rente på lånekapitalen alene var i 1971 141 000 kroner.

Disse beregningene viser at sidetrålere og hekktrålere ikke hadde dekning for fulle avskrivninger på fartøyet i 1971, og således heller ikke til forrentning av fremmedkapital og egenkapital.

2.50 FABRIKKTRÅLERE

I 1971 var det 8 fabrikktrålere i helårsdrift, nemlig «Ottar Birting» (609 bruttotonn), «Ole Sætremyr» (655 bruttotonn), «Labrador» (675 bruttotonn), «Longva» (1 092 bruttotonn), «Longva II» (1 239 bruttotonn), «Gadus II» (1 517 bruttotonn), «Gadus» (1 531 bruttotonn) og «Nordstar» (1 584 bruttotonn). I tillegg kommer en ny fabrikktråler, «Havstrand» (878 bruttotonn), som tok de første fangstene i oktober 1971. Siden denne siste kom så seint i gang på året, regnes den for 1971 *ikke* som helårsdreven.

Fangst- og inntektstallene for de 8 helårsdrevne pluss den nye fabrikktråleren er inkludert i statistikken for stortrålerne foran (unntatt tabell 9 der den nye tråleren er holdt utenom). Fabrikktrålerne er imidlertid utelatt fra lønnsomhetsundersøkelsen foran.

I tabell 17 presenteres driftsresultater for fabrikktrålerne. Det var de samme 8 fabrikktrålerne som inngikk i lønnsomhetsundersøkelsen i 1971 og 1970, slik at grunnlaget for sammenlikning av disse to årene er godt. I 1968 og 1969 var det bare 4 fabrikkskip i helårs drift. Dette må tas i betraktning ved sammenlikning av gjennomsnittstall for lønnsomheten i 1970 og 1971 med 1968 og 1969. Videre må en være oppmerksom på at fartøysammensetningen ikke var lik i 1968 og 1969.

De 8 forannevnte fabrikkskipene fisket for ca. 6,6 mill. kroner i gjennomsnitt i 1971, hvorav om lag 2,3 mill. kroner (34 prosent) gikk til mannskapet og om lag 4,3 mill. kroner (66 prosent) gikk til rederiet. Driftskostnader, eksklusive avskrivning på fartøy og forrentning, beløp seg til om lag 3 mill. kroner. Det var således igjen om lag 1,3 mill. kroner til avskrivning og forrentning. Dette dekker omtrent den gjennomsnittlige beregnede avskrivning for fabrikktrålerne i 1971. Regner en med at det er en viss spredning rundt dette gjennomsnittstallet for fabrikkflåten, oppnådde sannsynligvis en del fartøyer en viss forrentning av kapitalen, mens andre hadde underskudd.

fartsettelse neste nr.